

Three dashed grey arcs curve from the left side of the page towards the right, positioned behind the main title.

DEN HOMO ECONOMICUS

Derde Bachelor EW

Academiejaar 2018-2019

Beste studenten

Welkom op het vernieuwde deel van de site van Stuveco!

Sedert jaren brengt Stuveco al de 'Homo Economicus' uit, maar sinds vorig jaar is deze ook online te vinden.

Op deze manier kunnen we iedereen gemakkelijk toegang geven tot tips, examen- en voorbeeldvragen.

Dé ideale manier om je examens goed voor te kunnen bereiden.

Om deze database up-to-date te houden willen we jullie vragen om actief met ons mee te werken. Weet je een examen- of voorbeeldvraag die nog niet op de site staat? Stuur het door naar **examenvragen@stuveco.be** of laat het weten aan je **jaarverantwoordelijke**. Zij zullen dan de nodige aanvullingen doen.

Tot meerdere eer en glorie, succes met de examens!

Namens Stuveco,

Voorzitter

Ondervoorzitter

Penning

Communicatieverantwoordelijke/Secretaris

Onderwijs

ICT-verantwoordelijke

Florian Baetens

Max Thomas

Ewoud Cools

Wannes Van Overstraeten

Pieter Delie

Mattias Van Look

INHOUDSOPGAVE

HOMO ECONOMICUS DERDE BACHELOR EW.....	2
INHOUDSOPGAVE.....	3
STUVECO	4
STUDELEN, WAT IS DAT?	5
ONTBREEKT ER EEN VAK?	6
OPENBARE FINANCIËN	7
ARBEIDSECONOMIE.....	11
INTERNATIONALE ECONOMIE	13
MILIEU-ECONOMIE	16
ONTWIKKELING VAN DE ECONOMISCHE WETENSCHAP.....	17
MONETAIRE ECONOMIE.....	19
EUROPEAN ECONOMIC INTEGRATION	22
ENKELE KEUZEVAKKEN	23

**>> HELP DE VOLGENDE GENERATIE STUDENTEN DOOR EXAMENVRAGEN TE MAILLEN NAAR
EXAMENVRAGEN@STUVECO.BE!**

VOLG ONS OP:

MINERVA

WWW.STUVECO.BE

'STUDENTENRAAD STUVECO' OP FACEBOOK

Jouw studentenvertegenwoordigers**BESTUUR**

Florian Baetens	Voorzitter	voorzitter.stuveco@ugent.be
Max Thomas	Ondervoorzitter	ondervoorzitter.stuveco@ugent.be
Ewoud Cools	Penningmeester	penning.stuveco@ugent.be
Pieter Delie	Onderwijs	onderwijs.stuveco@ugent.be
Wannes Van Overstraeten	Secretaris en Communicatie	communicatie.stuveco@ugent.be
Mattias Van Look	ICT	ict.stuveco@ugent.be

JAARVERANTWOORDELIJKE 1STE BACHELOR

BPM:

HW:

EW/TEW/HIR: Maaïke Biljet

*Wil je jaarverantwoordelijke worden? Stuur een mailtje naar onderwijs.stuveco@ugent.be***JAARVERANTWOORDELIJKE 2^E BACHELOR**

BPM: Jasmien Wellens

HW:

EW/TEW/HIR: Gevorg Shahinyan

*Wil je jaarverantwoordelijke worden? Stuur een mailtje naar onderwijs.stuveco@ugent.be***JAARVERANTWOORDELIJKE 3DE BACHELOR**

BPM: Bjarne Storms

HW:

EW:

TEW: Dariah Vandercammen

HIR: Ewoud Cools

*Wil je jaarverantwoordelijke worden? Stuur een mailtje naar onderwijs.stuveco@ugent.be***JAARVERANTWOORDELIJKE MASTER**

BPM: Tom Van Damme

TEW: Quinten Degrave

HW: Louis De Coninck, Marcus Dequeker

1ste HIR: Wannes Van Overstraeten

EW: Babette Jansen

2de HIR: Stijn Botteldoorne**JAARVERANTWOORDELIJKE SCHAKEL- EN VOORBEREIDINGSPROGRAMMA**

BPM:

MBE:

MMA:

HW:

MAE: Matthias Boonaert B&F: Rani Swinnen

Wil je jaarverantwoordelijke worden? Stuur een mailtje naar onderwijs.stuveco@ugent.be

STUDELEN, WAT IS DAT?

Het is zover, bijna december. Toch liggen vele cursussen ongetwijfeld nog aangeroerd in de kast. Als het een troost mag zijn: je bent zeker niet alleen. Maar wat nu?! Hoe kan je nu in godsnaam nog al die cursussen samengevat krijgen vóór de blok van start gaat? Wel, hier verschijnt Stuveco op het toneel.

Gedaan met stressen want om jullie een handje toe te steken heeft Stuveco de website <http://studelen.be/> op poten gezet. Onder het motto "**Sharing is Caring**" kunnen jullie via deze site **nuttige tips en samenvattingen delen** met je medestudenten. Aarzel dus niet om reeds gemaakte samenvattingen te uploaden en wie weet vind jij er die ene samenvatting die nog in je collectie ontbrak. Wat krijg je in ruil voor het uploaden van jouw samenvatting(en)? Eeuwige dankbaarheid van al je medestudenten, uiteraard. "Teamwork makes the dreamwork" dus steek een handje toe en zorg zo samen met je medestudenten voor een uitgebreid platform met goed onderbouwde samenvattingen. Zo win je heel wat tijd en wordt de werklast ongetwijfeld een pak lichter!

Hoe zit het met de praktische kant van deze prachtige website? Wel, er zijn afzonderlijke mapjes opgemaakt per richting en per jaar waar de reeds geüploade samenvattingen terug te vinden zijn. Het uploaden zelf is bovendien erg eenvoudig. Je klikt op de upload-link (net onder het Stuveco-logo, boven alle mapjes); je voegt het gewenste bestand toe; je vult vervolgens je voornaam, UGent emailadres en bestandsnaam in en tot slot ken je het bestand aan de correcte map toe. Enkele seconden later zal je een email ontvangen met een link waar je ter activatie nog even naartoe moet gaan. Moeilijk? Helemaal niet. Uploaden is de boodschap!

Wij wensen jullie alvast veel succes,

Het Stuveco-team.

ONTBREEKT ER EEN VAK?

Als er vakken ontbreken wil dat zeggen dat we geen inzendingen kregen van dat vak of omdat de vakken door programmawijzigingen inhoudelijk werden aangepast en oude vragen niet meer representatief zijn.

Jij kunt hier iets aan doen!

Neem na elk examen eventjes de tijd om de examenvragen door te sturen naar examenvragen@stuveco.be en maak kans op **een waardebon** ter waarde van €15. Het mogen vragen zijn uit zowel eerste als tweede zit en per richting wordt de beste inzending beloond.

EXAMENTIPS

Het examen is volledig schriftelijk. Er komen drie soorten vragen aan bod:

- definities
- geven en bespreken van een grafiek
- open vragen
- Voorbeeldexamen gegeven door prof zeer belangrijk!

Van het boek is deel 4: hoofdstuk 1 het belangrijkste.

VOORBEELDEXAMENVRAGEN

1. Definieer (dit betekent: kort) (5 punten voor 5 begrippen)

• Activiteitenprogramma	• Rivaliteit
• Ad valorem belastingen	• Samengevoegde belastingen
• Begroting	• Specifieke belasting
• Bestaansmiddelenprogramma	• Splitting
• Bestemmingsprincipe in de BTW	• Tariff jumping
• Cedulair belastingstelsel	• Tax smoothing
• Clubgoederen	• Uitsluitbaarheid
• COFOG	• Universaliteit als begrotingsprincipe
• Congestie	• Verticale rechtvaardigheid
• Crowding out	• Voorlopige twaalfden
• Decumul	• Warm Glow
• Draagkrachtbeginsel	• Weakest link
• Earmarking van belastinggelden	• Zilverfonds
• Economische begroting	
• Financiewet	
• Fiscal drag	
• Fiscale ruling	
• Gedeelde belastingen	
• Gesplitste kredieten	
• Gewone overdracht in de post 'gewone uitgaven' van de gemeentebegroting	
• Globale collectieve goederen	
• Horizontale rechtvaardigheid	
• KUL-norm	
• Lump sum belasting	
• Maximin-principe	
• Nationale solidariteitstussenkomst	
• Netto actuele waarde	
• Notionele intrestaftrek	
• Oorsprongsprincipe in de BTW	
• Ordannateur	
• Paretocriterium	
• Perequatie van de kadastrale inkomens	
• Pigovian tax	
• Primary dealers	
• Profijtbeginsel	
• Revealed preference	

1. Leg uit in welke omstandigheden het Coase-theorema een oplossing kan zijn voor marktfalen en wanneer niet.
2. Leg grafisch het decentralisatietheorema van Oates uit.
3. Welke relatie kan worden gelegd tussen belastinguitvoer en Spill-overeffecten van collectieve voorzieningen?
4. Welk soort dotatie is de toelage die van een gemeente uit het Gemeentefonds krijgt?
5. Leg grafisch uit hoe een regering de Philipscurve zou kunnen gebruiken voor electorale doeleinden en wat het gevolg daarvan is?
6. Uit welke delen bestaat de federale begroting?
7. Geef en becommentarieer de stadia die moeten doorlopen worden om de federale belastingen te kunnen innen.
8. Vergelijk het Rekenhof en de Inspectie van Financiën uit het oogpunt van de controle op de openbare financiën.
9. Wat wordt er verstaan onder de Nationale solidariteitstussenkomst?
10. Leg de belastingprogressiviteit uit aan de hand van het elasticiteitsbegrip.
11. Waardoor kunnen verschillen tussen de nominale en de effectieve belasting druk worden verklaard?
12. Wat wordt bedoeld met neutraliteit in de belastingheffing.
13. Vergelijk profijt- en draagkrachtbeginsel.
14. Bespreek de voor- en nadelen van een globale belasting op de consumptie.
15. Bespreek grafisch de theorie van de absolute/relatieve/marginale offergelijkheid bij de toepassing van het draagkrachtbeginsel in de taxatie.
16. Toon grafisch aan dat, in de vrije concurrentie, een specifieke belasting op het aanbod hetzelfde afwentelingseffect heeft als een identieke belasting op de vraag.
17. Vergelijk lump sum, directe en indirecte belastingen vanuit het oogpunt van de overlast die ze veroorzaken.
18. Bereken de overlast bij een volledig elastisch aanbod.
19. Het aanbod is volledig elastisch. De prijselasticiteit van de vraag is -1.2 , de omzet bedraagt 500 mln euro. Er wordt een belasting van 30% op het aanbod ingevoerd. Hoeveel bedraagt de overlast van deze belasting?
20. Bespreek afwenteling in het geval van vennootschapsbelasting.
21. Wie draagt een vermogensbelasting op immobiel goed? Leg uit.
22. Hoe kunnen de belangrijkste determinanten van belastingontduiking in één formule worden gevat?
23. De primaire uitgaven t_0 bedragen 78, de rentelasten op de overheidsschuld 9 en de ontvangsten bedragen 82 en er vervallen schulden voor 6. Bereken het netto en het bruto te financieren saldo en leg hun betekenis uit.

24. Vergelijk het netto begrotingssaldo met het financieringssaldo.
25. Leg uit wat bedoeld wordt met het saldo van de schatkistverrichtingen.
26. De particulieren en de bedrijven hebben in een bepaalde periode een spaaroverschot van 8% van het bbp. Er is in dezelfde periode een toename van de schulden tov het buitenland met 11% van het bbp. Wat leid je daaruit af met betrekking tot het financieringssaldo van de gezamenlijke overheid?
27. Beschrijf in grote lijnen het mechanisme van de OLO's.
28. Leg uit hoe de aanhangers van het intergenerationeel model denken over schuldfinanciering. Tot welk inzicht leidt het toepassen van het equivalentietheorema van Ricardo-Barro op dit model?
29. Tot welke houding ten aanzien van schuldfinanciering leiden efficiëntieoverwegingen omtrent de excess burden van belastingen?
30. Welke houding raadt James Buchanan aan ten aanzien van ingrepen in de schuld?
31. Leg uit hoe volgens Baumol de groei in de overheidsuitgaven te verklaren valt.
32. Wat zeggen Wagner, resp. Peacock & Wiseman over de groei van de overheidsuitgaven?
33. Wat zijn schaduw prijzen en welke functie hebben ze?
34. Waarom hoeft de sociale discontovoet niet dezelfde te zijn als de private discontovoet?
35. Waarin verschilt een private kosten-batenanalyse fundamenteel van een sociale kosten-batenanalyse?
36. Vergelijk de ideeën van Bismarck en Beveridge tav sociale zekerheid.
37. Welke typologieën onderscheidt Esping-Andersen tav de welvaartsstaat?
38. Waar kan de post schuld worden terug gevonden in de gemeentelijke begroting en wat is dan de betekenis ervan?
39. Bespreek de vergrijzingsproblematiek in het kader van de openbare financiën.
40. Welke rol speelt de ontvanger in de gemeentelijke financiën?
41. Definieer Matching en non-matching aan de hand van een grafiek.
42. Bespreek de niet-uitsluitbaarheid aan de hand van vraagcurven.
43. Bespreek het aanbod van arbeid aan de hand van indifferentiecurven.
44. Bespreek het Fly-papereffect.
45. Bespreek de consumptie en inkomensbelasting in het draagkrachtprincipe.
46. Vergelijk samengevoegde en gedeelde belasting.
47. Toon de afwentelingseffecten van werkgevers- en werknemersbijdragen op de arbeidsmarkt (waarbij de werknemers niet corrigeren voor de diensten die ze door de werknemersbijdrage krijgen, de werknemers houden geen rekening met de toekomst).

48. Vergelijk de last van directe en indirecte belastingen (grafiek + bespreking). Gebruik ook de term "equivalent variation".
49. Wat is het verschil tussen gedeelde en samengevoegde belastingen? Is dit een deel van de btw en de personenbelasting voor de gewesten, of enkel een van de twee?
50. Geef de interpretatie van een gegeven Inputefficiëntiescore en Outputefficiëntiescore.
51. Wat is de Ramsay-rule?
52. De vraag naar fietspaden door individu A, B en C wordt respectievelijk gegeven door volgende vraagfuncties: $q = 12 - 2p$; $q = 18 - p$; $q = 8 - p/3$. De marginale kost van een extra fietspad bedraagt 21. Ga na welke hoeveelheid de individuen wensen, de hoogst gevraagde hoeveelheid zal worden voorzien door de overheid. Elk individu betaalt evenveel belasting en de belasting is op voorhand gekend. De individuen A, B en C dragen respectievelijk a , b en c bij per fietspad en $a + b + c = 21$.
1. Hoeveel fietspaden zal de overheid aanleggen?
 2. Bereken de optimale belasting voor de individuen (waarde van a , b en c)
53. Welke term wordt gebruikt voor 'de aanwijzing van de belastingplichtigen en de vaststelling van de belastbare materie'?
- zetting
 - heffing
 - ordonnancering
54. Onder wiens bevoegdheid vallen de Inspecteurs van Financiën?
- minister van begroting
 - minister van financiën
 - minister van openbaar ambt
55. Zet in de juiste volgorde:
- ordonnancering
 - vereffening
 - betaling
 - vastlegging
56. Gegeven: Het begrotingssaldo bedraagt -3,8% van bbp, de outputkloof is -1,4% van bbp en de elasticiteit van het tekort voor de conjunctuur is 0,5. Bereken dan het structurele saldo als je weet dat er geen eenmalige factoren zijn.
57. Wat is Lindahl pricing en de Samuelsonregel. Wat is de link tussen beide?
58. Hoe kan men schuldopbouw benaderen vanuit het standpunt van efficiëntieoverweging?
59. Hoe is de verdeling van personenbelasting, btw en accijnzen en vennootschapsbelasting in het totale bbp?
- Personenbelasting 26,8% bbp, btw en accijnzen 9%, vennootschapsbelasting 3%
 - Personenbelasting 26,8% bbp, btw en accijnzen 3%, vennootschapsbelasting 9%
 - Personenbelasting 9% bbp, btw en accijnzen 26,8 %, vennootschapsbelasting 3%
60. Bespreek hoe de absolute offergelijkheid theorie omgaat met progressieve belastingen.

61. Bespreek grafisch de afwenteling van een ad valorem belasting op de vraag met normale elasticiteit en een inelastisch aanbod.
62. De rentelasten op de Belgische overheidsschuld bedragen momenteel ca. 4 % van het bbp, ca. 8 % van het bbp of ca. 12 % van het bbp? De rijksmiddelen bedragen momenteel ca. 40 mrd €, ca. 80 mrd € of ca. 140 mrd €? De middelen van de Vlaamse begroting voor 2010 voor 18 %, 52 % of 73 % uit eigen belastingen?
63. Bespreek de problematiek van de fiscale eenheid bij een progressieve inkomstenbelasting.
64. Bespreek de posten 'overdrachten' in de diverse geledingen van de gemeentelijke begroting.
65. Leg uit aan de hand van een grafiek en binnen een partieel evenwichtskader hoe de overlast evolueert naarmate de belastingvoet toeneemt.
66. Is schuldopbouw een goede of een slechte zaak in de visie van Ricardo/Barro?

ARBEIDSECONOMIE

Prof. Dr. Stijn Baert (stijn.baert@ugent.be)

De lesgever is veranderd dit jaar, we kunnen dus niet garanderen dat deze vragen nog representatief zijn.

VOORBEELDEXAMENVRAGEN

Teken de microvraagcurve en duid de volgende vier situaties aan:

Hoeveelheidsaanpasser op de arbeidsmarkt en hoeveelheidsaanpasser op de outputmarkt

Hoeveelheidsaanpasser op de arbeidsmarkt en monopolist op de outputmarkt

Monopolist op de arbeidsmarkt en hoeveelheidsaanpasser op de outputmarkt

Monopsonist op de arbeidsmarkt en monopolist op de outputmarkt

Wat bepaalt de pensioenbeslissing?

De overheid beslist dat vanaf nu gepensioneerden onbeperkt mogen bijverdienen. Wat is het effect van deze beslissing als men er vanuit gaat dat deeltijds werk niet toegelaten is. (2.A.24)

Veronderstel nu dat de overheid beslist om een subsidie te geven aan de mensen die de pensioenleeftijd hebben bereikt maar beslissen om te blijven werken

Wat suggereert de empirie als mogelijke uitkomst van deze loonstijging?

1. Leid de Oaxaca-decompositie algebraïsch en grafisch af. Wat zijn de kenmerken van de inkomensverdeling en welke effecten zijn er te verklaren?
2. Wat is het theoretische effect van een loondaling op het aantal pensioenjaren?
3. Wat is het theoretische effect van een toename van de pensioenuitkering op het aantal pensioenjaren?
4. Geef vier verklaringen waarom de vraag naar arbeid dalend verloopt en bespreek ze.

5. Teken een grafiek op basis waarvan het optimale scholingsniveau kan worden bepaald.
6. Welke twee factoren kunnen verschillen in optimaal scholingsniveau tussen individuen verklaren? Toon aan met een grafiek.
7. Wat kan het verschil in deze twee factoren tussen individuen verklaren?
8. Bespreek de invloed van de Sociale Zekerheid op het micro-aanbod van arbeid.
9. Geef de kenmerken van het Belgisch syndicalisme.
10. Geef de substitutie-elasticiteit van het aanbod.
11. Bespreek het micro-aanbod van arbeid.
12. Bespreek de determinanten van het macro-aanbod van arbeid.
13. Bespreek het micro-aanbod van arbeid op KT bij volkomen concurrentie.
14. Wat zijn centrale akkoorden?
15. Leidt de winstfunctie af op korte termijn onder de hypothese van volkomen concurrentie op de factormarkten en de productmarkt.
16. Stel het model op voor de vraag naar arbeid onder de hypothese van perfecte concurrentie.
17. Wat is de NAR? Waar worden de loonsonderhandelingen gedaan op interprofessioneel vlak?
18. Op basis waarvan kan men het sociaal overleg opsplitsen in verschillende domeinen? Welke overlegstructuren bestaan er op bedrijfsniveau?
19. Begrippen:
 1. Sociale zekerheidsval
 2. Algemeen bindend verklaren
 3. Rachet-effect
 4. Schaduwprijs van fysiek zwaar werk
 5. Schaduwloon van werken in het buitenland
 6. Diploma-inflatie
 7. Levenscyclusmodel
 8. Minceriaans rendement van onderwijs
 9. Levenscyclusmodel
 10. Labour hoarding
20. Leid de micro-vraagcurve van arbeid af voor een producent in volkomen concurrentie op de ouput- en op de factormarkt. We gaan uit van $p \cdot dX/dL = I$. Teken de grafiek en leg ook uit hoe. Geef de grenzen aan van de micro-vraagcurve.
21. Stel dat de werkgever zal discrimineren t.o.v. vrouwen (vw gegeven).
 Welke implicaties heeft dit t.o.v. de tewerkstelling? (grafiek)
 Welke implicaties heeft discriminatie op de winst? (grafiek)
 Hoe uit zich dit op de lange termijn?
 Welke beleidsmaatregelen zouden er genomen kunnen worden?

Klopt dit met het onderzoek van Konings (2005)?

22. Geef de grafische en algebraïsche afleiding van efficiënte lonen en leg uit wat het is.

Geef een aantal oorzaken van efficiënte lonen.

Waarom zouden efficiënte lonen tot een duale arbeidsmarkt kunnen leiden?

23. MPC

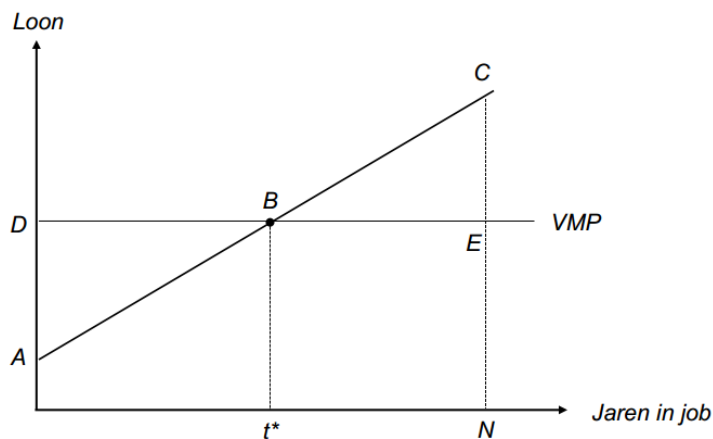
-Een bedrijf wilt een scholingsgraad eisen waarbij men de werknemers met hoge capaciteiten vindt. De productiviteit bij lage capaciteiten is 200.000 en bij hoge 500.000, de opleidingskosten zijn respectievelijk 25.001 en 15.000.

Wat zou het bedrijf moeten aanhouden als opleidingsniveau?

a) 12j b) 15j c) 20j d) geen van alle

2 beweringen over gastles Stijn Baert 'Sticky floors

grafiek gegeven

- A. optie A is de ideale optie voor verloning per uur bij een repetitieve job
- B. voor tijdstip t zal een werknemer het bedrijf met competitieve verloning willen verlaten en bij constante verloning willen werken
- C. A en B zijn juist
- D. A en B zijn beide fout

INTERNATIONALE ECONOMIE

Prof. Dr. Glenn Rayp (Glenn.Rayp@UGent.be)

ALGEMENE INFO EN TIPS

Het examen is schriftelijk, bestaande uit een viertal grote open vragen. Alle vragen komen uit de cursus, hoewel ze toch soms nog wat denkwerk vereisen.

VOORBEELDEXAMENVRAGEN

1. Waarom is voor een kleine open economie de sectororiëntatie van een technologische vooruitgang belangrijker dan de factororiëntatie?
2. Waarin verschilt strategisch handelsbeleid van het klassiek adagium van vrijhandel?
3. Stel: interpretaties van een wisselkoers gegeven. De eerste wijzigt van 100 naar 105 en de tweede van 100 naar 110. Hoe kan je dit interpreteren? Waarom verschillen deze 2 interpretaties?
4. Leg het welvaartscreërend effect van douanetarief uit aan de hand van een evenwichtsanalyse. Geef ook andere positieve argumenten voor invoerrestricties.
5. Zijn de effecten van een quotum equivalent met die van een tarief (impliciete protectie, monopolievorming, vraagwijzigingen op de binnenlandse markt)?
6. Wat is het effect van reciprocal (wederzijdse) dumping op de wereldhandel?
7. Wanneer zullen politieke lobby's geen druk uitoefenen op het beleid? Heeft de aard van de handelsbelemmering een invloed? Heeft de samenstelling van de lobby een invloed?
8. Geef de gevolgen van de marktimperfecties op de internationale handel.
9. Geef voorbeelden van protectie die welvaart stimuleert.
10. Leg de volgende theorieën uit (met grafiek):
 1. Stolper-Samuelson theorema
 2. Heckscher-Ohlin theorema
 3. Factorprijségalistatietheorie
 4. Rybczynski-theorema
 5. Imitatie-gap theorie
11. Leg uit hoe schaalvoordelen een motief kunnen zijn voor internationale handel.
12. Geef de effecten van invoerrechten in het algemeen evenwichtskader.
13. Leg uit: Handelsschepping en handelsverlegging.
14. Omschrijf de economische wenselijkheid van een douane-unie.
15. Technologische vooruitgang: geef het effect op vergoeding en het effect op productspecialisatie. Wat weegt het zwaarste door: sector- of factordimensie?
16. Is er alleen een negatief effect bij invoerrechten? Toon dit aan a.d.h.v. het algemeen evenwichtskader.
17. Internationale handel tussen industrielanden is vooral intra-industriehandel. Leg uit. Wat is het belang van schaalvoordelen? Wat verandert imperfecte concurrentie?
18. Wat zijn de positieve en negatieve effecten van BDI op het land van oorsprong en bestemming. Leg ook outsourcing volgens Arndt uit.
19. Zijn invoerrechten en quota's equivalent voor protectie? Leg uit. Is er in deze context een superieur middel? Toon aan.

20. Wanneer zal er gelobbyd worden door groepen?
21. Stel zelf een concreet voorbeeld op waarbij er comparatief voordeel en absoluut voordeel is
Bereken zelf ook de ruilvoeten en stel de lonen op bij een bepaalde ruilvoet(gegeven).
22. Stolper-Samuelson: bewijs en geef de link met factorprijsegalisatietheorema
Wat is hierbij de voorwaarde?
23. Stel, een arbeidsintensieve sector waar men arbeidsbesparende technologie invoert.
Welk effect heeft dit op de factorvergoeding, het productieniveau en het handelsevenwicht
24. BDI: Geef 2 theorieën die aangeven waarom er BDI's zijn en waarom multinationals.
Bespreek kort de positieve en negatieve effecten op het land van herkomst en bestemming.
25. Geef in een algemeen kader aan waarom er altijd nadeel is bij invoerrechten en exportsubsidies.
Geef ook aan waarom vrijhandel altijd beter is door een grafiek van de offercurves.
26. Bespreek het Stolper-Samuelsontheorema. Toon grafisch aan. Veronderstel dat het land relatief kapitaalovervloedig is. Is het theorema een argument voor handelsinterventie? Toon aan in een partieel evenwichtskader.
27. Waarom kunnen schaalvoordelen niet als determinant voor Noord-Zuid handel worden aangewend? Bespreek uitvoerig: schaalvoordelen als determinant van Noord-Noordhandel.
28. Hoe kunnen we migratie verklaren? Leg kort het verschil in migratiegedrag tussen jongeren/ouderen en hogeschoolden/laaggeschoolden uit.
29. Welke twee theorieën verklaren directe buitenlandse investeringen van ondernemingen?
30. Toon aan in een algemeen evenwichtskader dat laissez-faire superieur is op handelsinterventie voor een kleine open economie. Geef een uitzondering hierop en bespreek kort.

ONDERVRAGINGSVORM

Het examen is volledig schriftelijk en bestaat uit een paar grote open vragen. Het antwoord per vraag is gemakkelijk 2 à 3 pagina's lang. Meestal moet je in één van de vragen een grafiek bespreken. Het examen is in het Nederlands.

VOORBEELDEXAMENVRAGEN

- What is the social efficient level of emissions? Draw this in a graph. What is the effect of significant population growth on the social efficient level?
- What are open-access resources? Give two examples. What are the typical risks/problems that you come across dealing with open-access resources? What are the solutions?
- Draw a production possibility curve (PPC) for two categories of goods: market goods and environmental quality. Illustrate an efficient trade-off on the PPC. Suppose there is in a next period a very specific technological change that allows firms to produce goods and services with less pollution. Assume that the total supply of production factors remains stable. How would this technological change affect the PPC and where might society choose to locate itself on this curve?
- What does the intercity wage differentials teach us about the value of environmental quality?
- Why should environmental policies encourage technological change? Which policy instrument provides the strongest incentive for technological change? Explain why.
- Explain 'nonuse values' in the following context; "People's willingness to pay for these environmental characteristics also must involve certain nonuse values (p.155)."
- What are the typical problems with Contingent Valuation analysis?
- In doing a benefit-cost analysis of how firms respond to new environmental laws, the with/without principle should be preferred over the before/after principle. Do you agree? Explain why.
- What are 'nonuniform emissions'? How can policymakers adapt regulatory schemes such as emission taxes to nonuniform emissions?
- What is a deposit-refund schemes? When is this type of instrument used, and what are its benefits?
- Explain why the national styles of environmental policy in Sweden and the US are typically compared with the difference between the hare and the tortoise?

ALGEMENE INFO EN TIPS

Het mondeling examen voor dit vak bestaat uit een open vraag die refereerde naar een stuk van de cursus. Nadat je op die vraag geantwoord hebt, zal de professor bijvragen stellen waarbij wordt nagegaan of je verbanden met andere delen van de cursus kan leggen. Daarnaast werd een vraag met enkele bijvragen gesteld omtrent het boek Knowledge And The Wealth Of Nations.

VOORBEELDEXAMENVRAGEN

1. Bespreek de theorie van het Pareto-optimum. Geef twee nuanceringen.
2. Bespreek de dubbele oorsprong van het marginalisme.
3. Bespreek de neoklassieke conjunctuurtheorie. Geef ook het verschil met Keynes.
4. Bespreek de conjunctuurtheorie van Marx
5. Bespreek de theorie van Lucas en de RBC theorie.
6. Bespreek het verschil tussen de korte en langetermijncosten bij Marshall.
7. Geef het algemeen evenwichtsmodel van Walras.
8. Wat is het industrieel mercantilisme? Leg uit en geef de eventuele kritiek(en) en eventuele verdediging(en).
9. Marginalisme wordt vooral vertegenwoordigd door Menger en Jevons. Wat was de tweevoudige oorsprong van het marginalistisch schrijven en wat is het essentiële verschil tussen Menger en Jevons (duidelijk met een voorbeeld).
10. Wat is kenmerkend voor een institutionalist? Pas toe op de theorie van "conspicuous prices".
11. Leg uit: contractcurve, impôt unique en quasi-rente in maximum 5 lijnen.
12. Hoe wordt de grondrente bepaald bij de klassieke economen? Geef ook de link met de groeitheorie van Ricardo.
13. Geef de theorie van economische groei van Ricardo.
14. Omschrijf de kostentheorie van Marshall op KT en geef tevens de verschillen met zijn theorie op LT.
15. Leg absolute en relatieve meerwaardevorming (Marx) uit.
16. Leg uit in maximum 5 lijnen: specie-flow-mechanisme, objectieve waardeleer en falsificationisme.
17. Omschrijf de groeitheorie van Malthus.
18. Leg de uitbuitingsleer van Marx uit.
19. Wat willen Menger en Jevons zeggen met bygone are bygone?

20. Omschrijf kwantitatief en kwalitatief pareto-optimaliteit.
21. Vergelijk monopolistische concurrentie bij Chamberlin met Marshalliaanse kosten op LT.
22. Geef de kritiek van Quesnay op de mercantilisten en verklaar hoe je dit merkt in zijn visie op economisch beleid.
23. Geef de theorie van de arbeidsvraag van de neoklassieken. Wat is de kritiek hierop? Wat is het verschil tussen de arbeidsvergoeding van de klassieken en die van de neoklassieken?
24. Waarom kan volledige tewerkstelling bij Keynes niet?
25. Leg uit hoe Marshall uit de nutsanalyse de goederenvraag afleidt. Gaat Veblen hier mee akkoord? (linken aan de Giffen-goederen)
26. Wat is volgens Keynes het evenwicht tussen S en I?
27. Leg het begrip "neoklassieke theorie" uit. Waarom behoren Barro en Lucas tot de neoklassieke theorie? Wat is de identiteit van Say?
28. Geef de evolutie van het kapitalisme volgens Marx op Korte en op Lange termijn.
29. Leg de link uit tussen Chamberlin en Robinson (leg oorsprong uit).
30. Leg de Neoklassieke arbeidsvraag met zijn kritieken uit. Wat is het verschil tussen de klassieke arbeidsvergoeding en de neoklassieke arbeidsvergoeding?
31. Wat is het verschil tussen Chamberlin's monopolistische concurrentie en de Marshall's theorie van de gemiddelde kosten op lange termijn?
32. Wat zijn de verschillen tussen Marshall en de marginalisten?
33. Bespreek de kritiek van Friedman op Keynes.
34. Leg uit: Monopolistische concurrentie van Chamberlin. Geef ook de verschillen met Marshalliaanse kosten op lange termijn.
35. Wie is Young en wat vindt hij van theorie van bij Smith?
36. Leg monopolie-uitbuiting uit bij Marx en vergelijk met Robinson. (als de prijs daalt dan geldt dit voor alle verkochte eenheden dus $MO < P$.)
37. Leg uit en vergelijk: Historical school, Methodenstreit en Veblen.

Vragen met betrekking tot het boek van Warsh:

1. Wie is Friedman methodologisch?
2. Hoe verzoent Lucas de pin factory met de invisible hand?
3. Wat is de link tussen Chamberlin en Romer?
4. Was Chamberlin de underground of de main current? Waarom?
5. Leg de monopolistische concurrentie van Dixit en Stiglitz uit.
6. Wie is Young en wat vindt hij van de theorie van Smith?
7. Wat heeft Marshall aangepast tov marginalisten?

8. Hoe stond Friedman tegenover Romer?
9. Welke rol speelt Lucas?
10. Wat zijn verschillen tussen Lucas en Romer? Wie had eerder al iets gelijkaardigs met Lucas gedaan (Marshall) en wie (Romer of Lucas) sluit meeste aan bij Smith's originele idee (Lucas)?
11. Bespreek de "underground river" en link deze aan economen.

MONETAIRE ECONOMIE

Prof. Dr. Gert Peersman (Gert.Peersman@UGent.be)

EXAMENTIPS

Het examen is gesloten boek en zal vooral naar inzicht peilen. Dit kan zijn: het uitleggen van een theorie, het mathematisch uitwerken van een theorie en de resultaten interpreteren (startvergelijkingen worden meegegeven) of het uitleggen van een aantal belangrijke begrippen. Er zijn een vijftal hoofdvragen telkens onderverdeeld in 4 bijvragen. De volledige cursus komt aan bod.

Tijdens de laatste les zullen ook een paar voorbeeldvragen meegegeven worden.

VOORBEELDEXAMENVRAGEN

1. Uitwerken van een model (evenwichtoutput en interpretatie). De startvergelijkingen zijn gegeven: AD, AS, een monetaire beleidsregel en eventuele andere voorwaarden.
 - a. Wat is het effect van ongeanticipeerd monetair beleid?
 - b. Wat is het effect van geanticipeerd monetair beleid?
 - c. Wat zegt het PIP en toon aan dat dit niet overeenkomt met dit model.
 - d. Geef de reactiecoëfficiënt waarvoor het monetair beleid de vraagschok kan absorberen.
2. Juist of fout (+ argumentatie)
 - Essentiële verschil tussen '30 en '08 crisissen is het bestaan van flexibele prijzen en nu eerder rigide prijzen.
 - De geldbasismultipliator m is gedaald t.o.v. het begin van de crisis.
3. Verklaar de volgende begrippen:
 - Swan-diagram
 - Triffin dilemma + voorgestelde oplossing
 - J-curve effect van een depreciatie
 - Financiële multipliator
 - Excessive imbalance procedure

4. Waarom werden de munten van het VK en Frankrijk tijdens het EMS '92-'93 aangevallen?
Op welke wijze zouden arbeidsmobiliteit, flexibele prijzen en lonen, budgettair beleid dit kunnen tegengegaan hebben? Waarom gebeurde dit niet in Europa?
5. Bespreek de samenstelling van de geldbasismultiplicator? Wat gebeurde er met deze multiplicator in de crisis van de jaren '30 en bij de introductie van de euro in 2002?
6. Welke rol speelde het risk taking channel in de financiële crisis (alle subniveaus)?
7. Het Lucas aanbodmodel.
8. Dornbusch en overshooting.
9. Wat gebeurt er met de euro indien bepaalde landen de schulden niet kunnen terugbetalen?
10. Wat gebeurt er met de euro indien men dit anticipeert?
11. Geef 3 aanpassingsmechanismen om Griekenland dichterbij het evenwicht in de eurozone te brengen en leg uit hoe deze werken.
12. Er is druk op China om de munt te laten appreciëren om de lopende rekeningen in VS en China in evenwicht te brengen. Welke situatie treedt op en wanneer treedt er een mogelijk tegengesteld effect op? Denk ook aan de termijn.
13. Hoe kan het zijn dat China een hoog inflatiepeil heeft terwijl ze ook de eigen munt laag kunnen houden?
14. Welke 2 effecten heeft het risk taking channel op de crisis gehad? Hoe heeft dit channel zich geuit, 2 manieren.
15. Er wordt gezegd dat de ECB volgende week van plan is om overheidspapier op te kopen
 1. Wat is het effect van deze beslissing? Werk uit via het monetair model met flexibele prijzen
 2. Zou dit effect anders zijn als de ECB dit aangekondigd had (QE dus geanticipeerd was)
 3. Wat zou er gebeuren als de prijzen rigide zouden zijn
 4. Met hoeveel neemt de geldhoeveelheid toe als er 1500 miljard overheidsobligaties worden aangekocht waarbij de helft door het publiek in cash wordt aangehouden en de andere helft op zichtrekeningen gezet en waarbij de banken de helft van de obligaties als reserve aanhouden en de helft omzetten in leningen
 5. Is het effect van deze actie het grootst bij de Klassiekers, Monetaristen of Neokeynsianen?
 6. Hoe de search for yield de reële economie beïnvloeden?
 7. Hoe kan de ECB zijn geldbasis terug verminderen zonder de overheidsobligaties terug te moeten verkopen
16.
 1. Hoe komt het dat landen zoals Spanje en Portugal een negatieve schuld op de lopende rekening hebben en Duitsland een overschot. Geef de reden waarom Europa met twee snelheden begon en dit alleen maar verergerd werd.

2. Wat zou het effect zijn van flexibele lonen en prijzen (interne devaluatie) of fiscale devaluatie
3. Leg de theorie die we gezien hebben over het effect op de lopende rekening hiervan uit. Maakt het iets uit als je naar een verschillende tijdshorizon kijkt? (elasticiteitenbenadering en J-curve effect)

17.

Gegeven: aanbodvergelijking, vraagvergelijking en monetaire beleidsregel. Pas hierop de PIP toe en interpreteer

Waarom is dit ineffectief?

18. Begrippen

1. Financiële accelerator
2. Targeted LTRO
3. Banking capital channel

19. juist of fout

1. Landen met een tekort op de lopende rekening hebben schulden (zowel gezin als overheid) aan andere landen. Neem bijvoorbeeld dat een land een tekort heeft op de lopende rekening van 10 miljard. Concreet betekent dit dat de publieke en private sectoren van een land 10 miljard schulden ten aanzien van het buitenland)
2. De geldvraag is interestgevoeliger bij de Neokeynesianen dan bij Monetaristen
3. Wanneer de ECB aan interest targeting doet is er meer volatiliteit in de geldmultiplicator en in de output (Een stijging in de volatiliteit van de geldbasismultiplicator zal resulteren in een toename van de outputvolatiliteit indien de monetaire overheid de interestvoet als beleidsinstrument hanteert)
4. De helling van de Lucascurve is afhankelijk van monetair beleid

Besproken empirie in de les zeer belangrijk. Het is nodig de bevindingen van elke paper te kennen. Auteur en onderwerp wordt gegeven, de econometrische resultaten van het onderzoek niet altijd. De belangrijkste conclusies van elke paper moet je dus zelf kunnen geven.

VOORBEELDVRAGEN

1. European integration was aimed at compensating for the relatively small size of individual nations in Europe. In this context European integration a.o. implied preferential (discriminatory) trade liberalization.
 - a. Explain what is meant by preferential (discriminatory) trade liberalization?
 - b. Derive the supply of imports both under free trade and a MFN tariff T in the figure below. Show the equilibrium outcomes w.r.t trade volumes and prices in both cases. Discuss the differences between them.
 - c. Show the price and quantity effects of a preferential liberalization between home and partner in the figure below (redraw the supply of imports under a MFN tariff T first). Discuss these effects.
 - d. Discuss the figures below in the context of European trade policy? What effect is going on here and can you relate it back to the graph above?
 - e. Discuss the evolution from two non-overlapping circles to two concentric circles with respect to trade policy in Europe during the 1960s-70s.
2. The Council of Ministers is the EU's main decision making body. It has two main decision making rules: unanimity on the most important issues and majority voting on most issues.
3.
 - a. Explain how the special system of "majority voting" worked as it was laid out in the original Treaty of Rome? In practice the Council rarely votes, why is the voting system then important?
 - b. Upon EU-enlargement towards Eastern Europe it became evident that this Treaty of Rome procedure was inadequate for an enlarged EU. There were two rounds of (attempts at) reform. Why was there a second reform needed? What is the current situation?
 - c. Discuss the evolution of the efficiency of decision making in this context by means of the idea of "passage probability" in the figure below. Explain first what we understand by "passage probability" and why it is useful? How should we interpret the numbers in the figure?
 - d. Discuss the link between legitimacy in EU decision making and how the voting system is organized in the Council of Ministers.
- 4.

- a. MFN en PTA grafiek tekenen, verklaar begrippen als border price effect, trade volume effect, trade creation en trade diversion.
 - b. Paper Carrère: welk soort model gebruikt ze? Licht dit kort toe en geef de interpretatie van de figuur over evolution through time: first and second enlargement.
- 5.
- a. Leg uit via theoretische beschouwingen: EU integration leads to diversion within nations and convergence between nation.
 - b. i) effect van FDI op ontwikkelingslanden
ii) regional spending (ERDF, ESF, CF)
iii) determinanten van de lokatiekeuze van een bedrijf.
6. Teamwork: Explain the historical and current debt and budgetary situation in your country, is this sustainable in your opinion, what are the taken measures?
7. Teamwork: What are the Political parties in your country?

ENKELE KEUZEVAKKEN

Economische systemen in Oost-Europa en China (Prof. Dr. Bruno Merlevede)

OOST-EUROPA

- ✓ Waaroever gaat het industrialisatiedebat? Welke visies zijn er? Pas dit toe op de situatie in de Sovjet-Unie na Lenins dood.
- ✓ Wat was het verloop van het gemiddelde BBP gedurende de transitie? Maak een grafiek. Wat werd verwacht bij het begin van transitie? Vergelijk met een land zoals België.
- ✓ Verklaar welke keuze inzake transitiesnelheid u zou maken bij aanvang van de transitie als sociale welvaartsplanner? Hoe komt u tot deze keuze? Welk criterium hanteert u?
- ✓ Wat was het resultaat van stabilisatie op vlak van inflatie en overheidsbudget? Hoe zijn inflatie en overheidsbudget aan elkaar gelinkt? Met welk dilemma zag de overheid zich vaak geconfronteerd?
- ✓ Schets kort de visie op de economie ten tijde van de tsaren. Wat was het uiteindelijke gevolg hiervan?
- ✓ De voormalige communistische staat Polistan wil een nieuw beleid implementeren dat erop gericht is buitenlandse investeringen aan te trekken. Men wil het beleid opstellen in functie van de voorkeur voor directe investeringen boven portefeuille-investeringen, zonder deze laatste expliciet te ontmoedigen. Waarom zou Polistan dit doen?

- ✓ Wat verstaan we onder spontane/insider privatisering? Wat is het effect van de controle door insiders en link dit aan hun verwachtingen van de privatisering van hun bedrijf? Beoordeel deze methode.
- ✓ Tijdens transitie was er een enorme terugval van het BNP. Eén van de reacties was dat dit niet waar was (ongeloof). Leg uit?

CHINA

- ✓ Link de omschakeling van Oorlogscommunisme naar NEB met de omschakeling van plan naar markteconomie
- ✓ Wat is er speciaal aan buitenlandse investeringen in China, hoe is dit geëvolueerd doorheen de tijd, bespreek de spillovers (horizontal) en pas ze toe op China.
- ✓ 2 vragen over het groepswerk

Economische geografie (Prof. Dr. Frank Witlox)

Er worden 3 vragen gegeven waarvoor je je schriftelijk kan voorbereiden. Doe dit dan ook, want op het mondeling zal je andere vragen krijgen als de professor ziet dat je de vragen kon oplossen.

1. Geef de verklaringsfactoren van geboorte
2. Situeer de marktgebiedanalyse in de klassieke locatietheorie
3. Leg de structurele (neo-marxistische) benadering van het lokatieprobleem uit
4. Leg de verschillende afbakeningsmogelijkheden uit
5. Leg uit:
 - a. Density delay
 - b. Organisational survival
 - c. Circulaire cumulatieve causatie
 - d. Hausmannisatie
 - e. Revanshism
 - f. Ontevredenheidsindex
 - g. Ecologische fout
6. Bespreek de theorie van weber.
7. Bespreek de rank size rule.
8. Bespreek het $k=4$ systeem van Christaller.
9. Bespreek de Grondrente.
10. Extra vraagjes op mondeling: Geef de eenheid van reikwijdte en drempelwaarde (km). Wat zou Ricardo doen opdat mensen met een slechte grond niet de andere grond 'veroveren'?(belasting) Wat is gentrificatie en gerry-mandering? Hoe zou je een regressievergelijking (met 2 niveaus) omvormen opdat er geen ecologische fout is?

1. Wat verstaat men onder de 'urban bias'? Wat zijn de belangrijkste gevolgen ervan?
2. Discussievraag: is het mogelijk om op wereldvlak tot een ontwikkeling te komen tot een welvaartsniveau van de ontwikkelde landen?
3. Migratiemodel van Todaro. Minimumlonen in de moderne sector die hoger liggen dan deze in de landbouw.
4. Wat is het effect van de interventie op de stedelijke werkloosheid, de rurale arbeidskrachten en het ruraal loon?
5. Zal na migratie het loon in de rurale sector gelijk zijn aan de moderne sector?
6. Wat is het gevolg voor het evenwicht in b als men rekening houdt met migratiekosten?
7. Wat is het effect op het evenwicht in b als moderne bedrijven zich vestigen in het rurale milieu?
8. Two sector model: wat is het? Is er sprake van meer of minder gelijkheid bij sector enlargement en wie wint en verliest erbij?
9. Wat zijn voor en nadelen van industrieën die zich bij elkaar vestigen (clusters)? Hoe kan dit positief inwerken op gelijkheid en armoede?
10. Milieuvervuiling, wat oorzaken en gevolgen zijn, hoe zal het verder moeten met de vervuiling, wat zijn verschillen tussen urban en rural?
11.
 - A. Neoclassical theories see underdevelopment as a cause of coordination failures. How can solving these coordination failures result in development?
 - B. Why can't one super entrepreneur solve this problem?
12.
 - A. Explain briefly the theory of Malthus on population growth
 - B. What are the critics on this model?
13.

How can developing countries influence the employment and migration policy?
14.

20 MPC

How can the fertility rate be lowered?

 - A. Improved women's education, role, and status
 - B. Rise in family income levels through shared growth
 - C. Direct incentives such as subsidy benefits
 - D. All of the above

Population growth can have a bad effect on:

 - A. The economy
 - B. The environment

- C. The inequality
- D. All of the above

What does use a common indicator of prices and goods?

- A. Exchange rates as conversion factors
- B. Gross National Income (GNI) and deflation
- C. Gross Domestic Product (GDP)
- D. PPP method

What doesn't belong in the category International-dependence revolution?

- A. Neocolonial dependence model
- B. False-paradigm model
- C. Dualistic-development thesis
- D. The Neoclassical Counterrevolution

How can capital-output ratio decrease?

- A. Cost of capital increases
- B. Higher wages
- C. Elasticity labour/capital decreases
- D. All of the above

The Lewis two sector surplus labour model: the SL is horizontal due to a surplus in labor in the traditional sector. When is this not the case anymore?

- A. no more zero marginal labor productivity
- B. when the marginal labor productivity is higher than the marginal industrial productivity
- C. when the marginal output productivity is higher than the marginal labor productivity

Market-friendly approach

- A. Only the market is efficient: competition is necessary
- B. The only act from a self-interested perspective
- C. Therefore government interventions are necessary: Recognizes that there are many imperfections in LIC product and factor markets

Having a lowest 20% and a highest 40% is a

- A. size distribution
- B. functional distribution
- C. Lorenz curve

Why does Development Economics has a greater scope than the Traditional Economics?

Why are there more universities in developed countries?

Why is women education important?

What is human capital?

What is the hidden momentum of population growth?

Meerkeuzevragen op: http://wps.aw.com/aw_todarosmit_econdevelp_10/

Via deze link vind je ook een overzicht van ieder hoofdstuk.

Landbouw en voedingseconomie (Prof. Dr. Xavier Gellynck)

Bij elke vraag mag er maximaal één A4 bladzijde geschreven worden. De professor heeft graag een kort en volledig antwoord.

1. Som de elementen op, die het verschil in aangeboden hoeveelheid en geproduceerde hoeveelheid verklaren.
2. Geef aan waarom de prijs- en aanbodbeweging van het spinnenwebmodel verschilt van deze van de varkenscyclus.
3. Leg de principes uit van het interregionaal evenwichtsmodel a.d.h.v. een figuur en geef er de nodige uitleg bij.
4. Toepassing: leg de tredmolentheorie uit a.d.h.v. volgend situatie. 85% van Amerikaanse landbouwers maakt gebruik van genetisch gemanipuleerde sojabonen.
5. GLB a. Waarom veranderde het GLB hun beleid?
b. Som de instrumenten op van de eerste twee pijlers van het GLB
6. Illustreer de introductiecurve die het gebruik van een technische vinding in de loop van de tijd weergeeft. Bespreek kort de verschillende adoptie-categorieën voor melkrobots.
7. Geef de onderhandelings thema's van de WTO weer.
8. Bespreek de theorie van de marktgrenzen.
9. Rostow onderscheidt een aantal stadia in het groeiproces van landen. Leg kort uit
10. Geef een schematische voorstelling en korte uitleg van de varkenscyclus van trimester T tot T+6, uitgaande van een productiedaling.
11. Geef de 5 stadia die volgens Mosher nodig zijn om een landbouweconomie te doen uitstijgen boven zijn zelfvoorzieningsgraad.
12. Geef een schematische voorstelling van de drijvende krachten in de voedingsindustrie en leg kort de kracht "consumenten" uit.
13. Geef de voorwaarden voor economische groei van Moscher.

Inleiding tot het EU-recht (Prof. Dr. M. Maresceau)

Het examen bestaat uit één vraag op 10 punten, één vraag op vijf punten en vijf waar/vals vragen met giscorrectie (+1, 0 of -1).

VOORBEELDVRAGEN OP 10 PUNTEN:

1. Wat zijn de beperkingen van de directe werking?

2. In de loop der jaren heeft de EG (thans EU) meerdere akkoorden en besluiten gesloten met Turkije. Dit heeft aanleiding gegeven tot een aanzienlijke rechtspraak. Bespreek de belangrijkste zaken aan de hand van voorbeelden uit de praktijk.
3. Geef de krachtlijnen en uitbreidingen van Akkoorden tussen Turkije en de EG/EU, bespreek deze rechtspraak met voorbeelden uit de cursus.
4. Kunnen richtlijnen directe werking hebben? Leg dit uit (horizontaal + verticaal). Staaf je antwoord met voorbeelden cursus.

VOORBEELDVRAGEN OP 5 PUNTEN:

1. Bespreek het vrij verkeer van werknemers.
2. Leg uit: douane-unie.
3. Bij machtspositie speelt begrip relevante markt, leg uit.
4. Vrij verkeer van goederen gaat gepaard met douane unie en verbod op maatregelen van gelijke werking, leg uit wat een douane unie betekent in de Europese Unie zonder quota's en maatregelen van gelijke werking te betrekken.

Waar/vals vragen:

1. Zwitserland is lid van EER.
2. Zwitserland behoort tot de landen die het Schengenacquis toepassen.
3. Voert Albanië toetredingsonderhandelingen met de EU?
4. Kan een onderneming A onderneming B voor het Hof van Justitie brengen indien onderneming B een milieuriichtlijn schendt?
5. Is er voor specialisatieovereenkomst een groepsvrijstelling voorzien en is dit dus een uitzondering op artikel 101 VWEU?
6. In het arrest Walrave-Koch (1974) werd voor het eerst de horizontale directe werking van EG-verdragen bevestigd.
7. In het AETR-arrest (1971) werd duidelijk dat Europa gebruik kan maken van "implied powers" voor het sluiten van verdragen met derde landen.
8. Het Hof Van Justitie kan op basis van artikel 258 de nietigheid ab initio uitspreken over een nationale wetgeving die strijdig is met EG-wetgeving.
9. In het licht van procedure rond artikel 258 moet de Commissie, na het geven van een met redenen omkleed advies, binnen de twee maanden de veroordeelde lidstaat voor het Hof brengen.
10. Indien onderneming een EU onderdaan discrimineert op nationaliteit, kan dan de Commissie de onderneming voor het gerecht in Luxemburg dagen en veroordelen en een boete opleggen? (neen)
11. In prejudiciële procedure Hof van Justitie, stel nationale wetten in strijd met EU wetgeving, kan HvJ deze nietig verklaren? (neen)
12. Kartels die door art 101 verboden, kunnen deze door het Gerecht van rechtswege nietig verklaard worden? (neen)
13. Unie is exclusief bevoegd voor gemeenschappelijke handelspolitiek. (ja)

14. Met EU-Turkije heeft de EU een douane-unie tot stand gebracht. (ja)

Economisch Spaans Economisch Frans III

Indien u meer info wenst omtrent het examen van deze twee talen, dan mag u rechtstreeks contact opnemen met Stuveco via info@stuveco.be.

Rechtseconomie (Prof. Dr. Ben Depoorter)

30 stellingen met telkens de mogelijkheid JUIST of FOUT. Per juist antwoord krijg je +1, voor een fout -0,5.

1. Een lage investering zorgt ervoor dat een potentiële dader judgement proof wordt.
2. De Amerikaanse regel in burgerlijk procesrecht leidt meer tot geschillen dan de Engelse regel en leidt dus meer tot creatie van recht.
3. Het is moeilijk misdrijven te bestrijden omdat, daders vaak de pakkans verkeerd inschatten.
4. Bestuurlijke rechtshandhaving is altijd ex ante.
5. Het prijsverschil tussen generische geneesmiddelen en geneesmiddelen onder octrooi wordt veroorzaakt door de anti-commons effect van octrooien.
6. Private eigendom lost het probleem van de tragedy of the commons op doordat de eigenaar zijn kosten voor individueel stuk grond gaat internaliseren.
7. Een verzekeringsmaatschappij verplaatst het risico van risico-averse factoren naar risico-neutrale factoren.
8. De administratieve kosten van risicoaansprakelijkheidmaatregelen zijn duurder dan die van schadevergoedingsmaatregelen.
9. Het principe van de anti-commons verklaart ook het prijsverschil tussen generische geneesmiddelen en geneesmiddelen waar een octrooi op rust.
10. Een binnenslot is een ex-post private afschrikkingsmiddel.

Sociaal recht (Prof. Dr. Patrick Humblet)

EXAMENVRAGEN THEORIE:

1. Bespreek de schorsing van een arbeidsovereenkomst wegens ziekte/ongeval.
2. Bespreek arbeidsongevallen en beroepsziekten.
3. Wat is een "ressort" van een paritair comité, waarom is dit belangrijk en hoe bepaal je onder welk "ressort" een werknemer valt?
4. Wat is een "technische bedrijfseenheid"?
5. Verklaar: het normatieve gedeelte van de CAO.
6. Wat is het "remgeld"?

CASUS:

Luc werkt bij de onderneming NV Tracto. Hij werkte daar sinds 1 januari 1988 als garagist, maar werd op 1 juli 1995 gepromoveerd tot baas. Hij heeft nu leiding over 4 garagisten en geeft verslag uit over de gang van zaken op de vergaderingen. In de vakantieperiodes wanneer het druk is, helpt Luc wel nog steeds met de reparaties. Wegens een onachtzaamheid heeft hij bij 1 van deze reparaties een moersleutel verloren. Daardoor is een kortsluiting ontstaan in de trekker van Jos (werknemer NV Tracto) en is deze in brand geschoten. Ten gevolge hiervan is de Kennedytunnel 2 uur afgesloten moeten worden.

1. Kan de schade verhaald worden op Luc?
2. Is Luc een arbeider of een bediende?
3. De werkgever denkt eraan Luc te ontslaan. Welke opzeggingstermijn moet deze respecteren en wanneer gaat deze in?
4. Jos is twee maanden arbeidsongeschikt. Wie betaalt zijn loon/uitkeringen gedurende deze periode?
5. Luc voelt de bui al hangen en wil zich snel nog tot vakbondsafgevaardigde laten benoemen omdat deze een ontslagbescherming geniet.
 - a. Kan Luc aangesteld worden als vakbondsafgevaardigde?
 - b. In de hypothese dat Luc vakbondsafgevaardigde is, welke procedure moet gevolgd worden als men hem wenst te ontslaan wegens een dringende reden?

Economisch Engels III

Bij dit vak heb je 50% al op voorhand verdiend:

- presentatie van een artikel op 40%
- cover letter + formal email op 10%

Examen gaat als volgt:

1. Luisteroefening: relevant met een thema uit de les (7 punten)

2. Inhoudsvragen over geziene teksten en video's (13 punten)

Explain why according to the text "Finding the right MBA" an MBA is an investment of time and money.

What does 'connecting the dots' mean after having heard Steve Job's story?

What is a possible solution to the pay gap according to the TUC?

Kuczmarski says: "Invention is accurately perceived as a cornerstone of innovation". Explain why.

"The economy of the world is not based on the simple interplay of capital and labor. Sure, these are involved. But they are secondary characteristics, not fundamental ones. Macroeconomist are often said to have their fingers on the pulse of the economy and that's an apt analogy." Explain the apt analogy Myrhvold is talking about.

What is an accordion family?

- A. What does CSR stand for?
- B. Explain why a consumer influences CSR

3. Woordenschat (20 punten)

10 zinnen waarbij je geziene woorden uit de les moest invullen (vaak is de eerste letter gegeven)

We have to work hard for our money while the f..... in the City make money doing very little (*wealthy person*)

E... is defined as responsible travel to natural areas that conserves the environment and improves the well-being of local people

10 woorden uit de woordenlijsten van de presentaties gegeven. Vijf eruit kiezen en een 'economically inspired' zin vormen.

4. Opinion piece (5 punten)

Gegeven: artikel over MC Donalds

From this month, **all of McDonald's Filet-O-Fish sandwiches sold in Europe** will now bear a label from the **Marine Stewardship Council(MSC)**, a British environmental watchdog, certifying that the fish used was caught in a sustainable way.

In plain English? That means 100 million fish sandwiches a year will be made with fish caught in ways that should not leave oceans desolate and marine life at risk.

And each one will carry a label on the box to tell us so - much like fairtrade-certified coffee, or beef from cattle raised on land that does not threaten the rainforest.

McDonald's says its vision is to go even further than this - and "to become one of the leaders in sustainability for our industry sector and for major industries within our supply chain, driving positive changes through our entire operations".

<http://www.bbc.co.uk/news/world-europe-15181350>

What do you think? Is this act of Mc Donalds genuine or greenwashing?

5. Executive summary (15 punten)

Gegeven:

Liquid, a new cocktailbar located in a trendy neighborhood of Ghent. Liquid shoots emphasis will be on organic and healthy ingredients. An emphasis on organic ingredients is based on Green Shoots' dedication to sustainable development . Also fair trade. And (onervaren) people could get a job- on – job training..

Grab?

Probertunity?

Competitive Advantage?

Team?

Ask?